

Maria vermella de Raixa i del Mar Bonet

Quan una campana de la Catedral de Barcelona el 24 de juny de 2001 començava a tocar les deu del vespre, la veu de **Maria del Mar Bonet** omplia, amarava, endolcia i despertava la unió de gent que ocupaven la plaça del Rei amb un solitari crit d'alba: «*Madona de sa Cabana / aixecau-vos dematí / i veureu el sol sortir / vermell com una magrana.*» Era la veu nua i fonda que es presentava vermella (i plena d'aquest saborosíssim *grain de voix* seu, envermellidor), que s'aixecava com una constel·lació de llum dins la cúpula estrellada entre pol·lucions de la nit estiuenca. Era la veu que havia salvat fa molt temps aquell ritme popular de Mallorca confeint-lo amb paraules d'*Els rústics madrigals* de **Llorenç Riber**, on es parla de renovellament i de les coses que surten més belles de la negror de la nit. Era la veu de la Bonet que protagonitzava aquella festa plena de joies per haver pogut crear i establir una bellíssima i energètica tradició: cantar vint-i-cinc estius a aquell saló noble i antic de la plaça del Rei. Era la veu d'una mallorquina de Barcelona (com **Costa** o **Alcover** o **Blai Bonet** o **Miquel Bauçà**) que per donar les gràcies a la ciutat estimada cull del seu planter d'emocions més veres, més clàssiques, el prodigi inacabable d'algunes músiques i un feix de paraules. Però aquestes emocions que ixen de les veritats íntimes i de les intel·ligències carnals toquen el voraviu més dolorós, feréstec i enrabiat: «Les veus de Raixa», la segona cançó que s'enlaira entre torres i capelles gòtiques, és un epitafi o un crit de socors? Ara que veiem que aquest paisatge cultural de Raixa està crucificat entre ser una pos-

Maria del Mar Bonet canta a Raixa.

sessió privada (de **Jil Sander**) o un domini públic (el ciutadà **Matas** ja ens ha enganyat un pic amb una opció de compra en col·laboració amb la ciutadana **Munar**: què pensen fer ara? I el Govern del Pacte de Progrès? I els ciutadans com tu i com jo, per què no començam una subscripció popular d'*Amics de Raixa*?), és quan el nom del disc i aquesta cançó mostren el seu aspecte més irat contra els poders de tota casta, contra els que anorreen no sols els espais físics, sinó també els significatius i simbòlics. La Maria Vermella de Raixa parla de les veus de Raixa en passat i les canta com trista enamorada («*El pas del temps s'endu el sentiment. Fins i tot / els pensamets que dormen dins*

l'aigua de la bassa») i al final el bel esquitxat («*Ai, del vertigen de la mort que no espera! / T'encercla a poc a poc la mà i l'espasa. / Fonda, ben fonda serà la ferida, ofegant / per a sempre l'esperit de Raixa / i les veus, les veus, les veus de Raixa*»). I des d'un bell començament del disc d'aquest recital en directe reconec el músic que formen el seu entorn sonor: les percussions delicades i el bouzouki de **Dimitri Psonis**, la guitarra ferma de **Feliu Gasull** i l'arxillaüt, la bandúrria i la guitarra presents de **Javier Mas**. Emperò senyoregen amb gust tot *Raixà* (Muxxic Records) cançons, músiques i arranjaments de **Joan Valent**, que també dirigeix el seu grup *Ars Ensemble*. Valent ha sabut fer de trampolí de la veu i les radiacions de la Bonet i l'ha oberta a riscos nous i l'ha llançada cap a exploracions inèdites que han produït una collita de troballes esplendorosa. La justa i enganxadora tria de poetes (**Alcover**, **Rosselló-Pòrcel**, **Llompарт**, **Turmeda**, **Ferrà**, **Rosalía de Castro**), les cançons de treball i de la Bonet, no s'aturen de dir l'enyor i la lluita, l'amor i la noblesa. Escoltau-la com meula: «*Raixà. Per a mi és una imatge de Mallorca que voldria que no es perdés. Raixà hauria de conservar el seu misteri i les seves veus, que romanen encara en la seva clastra, en els seus arbres, en la seva aigua... Un petit territori de muntanya, palau i jardins, que mereixaria anar juntament amb l'evolució del poble de Mallorca i convertir-se en paisatge d'experiències culturals i científiques.*» Si per comprar el iot borbònic hi va haver tres mil milions, quants n'hi haurà per comprar cinc-cents mil metres quadrats de Raixa de Mallorca?

Article de Biel Mesquida sobre el recital de Maria del Mar Bonet a la Plaça del Rei, font i data desconeguda.

Artículo de Biel Mesquida sobre el recital de Maria del Mar Bonet en la Plaça del Rei, fecha y fuente desconocidas.

Biel Mesquida's press article on the recital of Maria del Mar Bonet at the Plaça del Rei, unknowns journal and date.